

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Davida Hipšra a soudců JUDr. Pavla Molka a JUDr. Tomáše Foltase v právní věci žalobce: **V. T.**, zastoupen Mgr. Ing. Jakubem Backou, advokátem se sídlem Sevastopolská 378/16, Praha 10, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 1. 3. 2017, č. j. 17 A 11/2017 - 49,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se z a m í t á .**
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Odměna advokáta Mgr. Ing. Jakuba Backy **se u r č u j e** částkou 8 228 Kč. Tato částka bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

O d ů v o d n ě n í :

I.

[1] Policie České republiky, Krajské ředitelství policie hl. m. Prahy, odbor cizinecké policie, oddělení pobytové kontroly, pátrání a eskort (dále jen „Policie ČR“) rozhodnutím ze dne 16. 11. 2011, č. j. KRPA-76078/ČJ-2011-000022, rozhodla o správním vyhoštění žalobce z území členských států Evropské unie po dobu 3 let. Lhůta k vycestování byla stanovena do dne 22. 12. 2011.

[2] Následně Policie ČR rozhodnutím ze dne 6. 1. 2017, č. j. KRPA-8966-14/ČJ-2017-000022, rozhodla o zajištění žalobce za účelem správního vyhoštění podle § 124 odst. 1 písm. b) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně

některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“). Žalobce ode dne 23. 12. 2011 pobýval na území České republiky neoprávněně a z tohoto důvodu bylo přistoupeno k jeho zajištění, opětovnému zahájení správního řízení o vyhoštění a umístění do zařízení pro zajištění cizinců za účelem realizace vyhoštění. Doba zajištění byla stanovena na 30 dnů.

[3] Žalobce dne 7. 1. 2017 podal žádost o udělení mezinárodní ochrany podle zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“). V odůvodnění uvedl, že žádá o azyl z důvodu probíhajícího vojenského konfliktu na Ukrajině. Žalobce se z přesvědčení nechce konfliktu zúčastnit a brát do rukou zbraň.

[4] Žalovaný rozhodnutím ze dne 9. 1. 2017, č. j. OAM-3/LE-LE05-LE05-PS-2017, rozhodl o zajištění žalobce v zařízení pro zajištění cizinců dle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu a současně stanovil dobu trvání zajištění dle § 46a odst. 5 zákona o azylu do 27. 4. 2017. Žalovaný uvedl, že se lze domnívat, že žádost o udělení mezinárodní ochrany byla podána pouze s cílem vyhnout se hrozícímu vyhoštění nebo jej pozdržet, ačkoli žalobce mohl požádat o udělení mezinárodní ochrany dříve. Žalobce již v minulosti porušoval právní řád, kvůli čemuž mu bylo již v roce 2003 a poté v roce 2011 uloženo správní vyhoštění na 3 roky. Žalobce však vždy požádal o udělení mezinárodní ochrany až poté, co mu bylo uloženo správní vyhoštění. Z žalobcova jednání tak lze usuzovat, že jeho opakovaná žádost o mezinárodní ochranu byla účelová, podaná pouze s cílem legalizovat si pobyt a vyhnout se vyhoštění.

II.

[5] Žalobce podal proti výše uvedenému rozhodnutí žalobu ke Krajskému soudu v Plzni. Žalobce namítal nepřipustně široké uplatnění institutu zajištění. Žalovaný rozšířil důvod zajištění podle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu na všechny případy, kdy zajištění žadatelé požádali o mezinárodní ochranu potenciálně mimo jiné s cílem znemožnit správní vyhoštění. Pokud měl žalovaný za to, že žalobce neuvedl žádné azylově relevantní důvody, a přitom zároveň vyloučil zamítnutí žádosti podle § 16 odst. 1 písm. h) zákona o azylu, zatížil své rozhodnutí zásadní vadou vnitřní rozpornosti. Nad to žalobce uvedl, že je nutné vzít v úvahu taktéž skutečnost, že je občanem Ukrajiny, která se dlouhodobě nachází ve složité politické situaci.

[6] Žalobu Krajský soud v Plzni zamítl výše uvedeným rozsudkem. Krajský soud se ztotožnil s judikaturou Nejvyššího správního soudu a uvedl, že je nutné rozlišovat mezi „zjevně nedůvodnou žádostí“ ve smyslu § 16 odst. 1 písm. h) zákona o azylu, o níž ministerstvo rozhoduje zamítnutím, a „účelovou žádostí“ ve smyslu § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu jako důvodem rozhodnutí o zajištění žalobce. Pro účely rozhodnutí o zajištění žalobce postačuje existence důvodů vedoucích k domněnce o účelovosti podané žádosti o udělení mezinárodní ochrany s cílem vyhnout se správnímu vyhoštění. Soud se s ohledem na pobytovou historii žalobce ztotožnil s názorem žalovaného o účelovosti žádosti o mezinárodní ochranu a uvedl, že ani žalobcovo ukrajinské občanství nemůže dané rozhodnutí změnit.

III.

pokračování

[7] Proti tomuto rozsudku podal žalobce (dále jen „stěžovatel“) v zákonné lhůtě kasační stížnost z důvodu, který podřadil pod § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s.

[8] Stěžovatel namítal nesprávnost rozhodnutí o zajištění podle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu, respektive nesouhlasil se způsobem interpretace tohoto ustanovení. Rozhodujícím kritériem bylo to, zda v době podání žádosti o mezinárodní ochranu existoval i jiný důvod, kromě tvrzené snahy znemožnit správní vyhoštění. Ve stěžovatelově případě je nutné vzít v potaz nejasnou politickou a vojenskou situaci na Ukrajině, a proto nebylo možno k zajištění podle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu přistoupit. Podle stěžovatele je zřejmé, že svojí žádostí o mezinárodní ochranu sledoval kromě zmaření správního vyhoštění rovněž získání legálního pobytového oprávnění. Žalovaný měl institut zajištění aplikovat restriktivně a zabývat se zásadní otázkou, zda měl stěžovatel k podání žádosti i jiné důvody, pro které chtěl mezinárodní ochranu získat. Možnost dřívějšího podání žádosti není v daném případě relevantní.

[9] Z uvedených důvodů stěžovatel navrhl, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek krajského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

IV.

[10] Žalovaný navrhl kasační stížnost zamítnout. Námitky stěžovatele považoval za nedůvodné. Žalovaný odkazoval na své vlastní rozhodnutí ve věci, stěžovatelovu výpověď ve správním řízení, žádost o udělení mezinárodní ochrany, vyjádření k žalobě a napadený rozsudek krajského soudu. Žalovaný považoval právní kvalifikaci za zcela souladnou se zákonem a odpovídající zjištěnému stavu věci.

V.

[11] Nejvyšší správní soud posoudil kasační stížnost v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.).

[12] Kasační stížnost není důvodná.

[13] Spornou otázkou v této věci je to, zda žalovaný mohl stěžovatele zajistit z důvodu podle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu, když stěžovatel podal v průběhu řízení o správním vyhoštění žádost o mezinárodní ochranu, kterou odůvodnil svojí obavou z probíhajícího vojenského konfliktu na Ukrajině. Stěžovatel uvedl, že žalovaný byl povinen zkoumat tento konkrétní důvod žádosti o mezinárodní ochranu.

[14] Podle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu může ministerstvo vnitra „v případě nutnosti rozhodnout o zajištění žadatele o udělení mezinárodní ochrany v přijímacím středisku nebo v zařízení pro zajištění cizinců, nelze-li účinně uplatnit zvláštní opatření, jestliže (...) byla žádost o udělení mezinárodní ochrany podána v zařízení pro zajištění cizinců a existují oprávněné důvody se domnívat, že žádost o udělení mezinárodní ochrany byla podána pouze s cílem vyhnout se brozícímu vyhoštění, vydání nebo předání podle evropského zatýkacího

rozkazu k trestnímu stíhání nebo k výkonu trestu odnětí svobody do ciziny, nebo je pozdržet, ačkoli mohl požádat o udělení mezinárodní ochrany dříve.“

[15] Stěžovatel namítá, že k zajištění cizince je možné přistoupit pouze v případě, kdy žadatel nemá k podání žádosti o mezinárodní ochranu žádnou jinou motivaci, než snahu vyhnout se hrozícímu vyhoštění nebo jiným uvedeným následkům.

[16] Tomuto výkladu však Nejvyšší správní soud nemůže přisvědčit. Při postupu podle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu se neposuzuje důvodnost žádosti o mezinárodní ochranu. Nejvyšší správní soud ve svém rozsudku ze dne 15. 2. 2017, č. j. 10 Azs 284/2016 - 35, konstatoval, že „je nutno rozlišovat mezi pojmy ‚zjevně nedůvodná‘ žádost o mezinárodní ochranu a ‚účelová žádost‘ coby důvod pro zajištění cizince. Pro naplnění důvodu zajištění podle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu totiž postačí pouze zjištění, že existují oprávněné důvody se domnívat, že žádost o mezinárodní ochranu je účelová. Na rozdíl od toho musí být pro naplnění podmínek § 16 odst. 1 písm. h) téhož zákona navíc prokázáno, že žadatel neurvedl žádné azylově relevantní důvody; žádost totiž může být účelová, přesto nemusí být zjevně nedůvodná.“

[17] Skutečnost, že žadatel v žádosti o mezinárodní ochranu podané v zařízení pro zajištění cizinců uváděl skutečnosti, které mohou být při meritorním posouzení shledány azylově relevantními, tak sama o sobě nevylučuje postup podle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu. Zajištění postupem podle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu závisí na objektivních okolnostech případu, které zakládají oprávněné důvody se domnívat, že žádost o mezinárodní ochranu je účelová (např. dosavadní jednání cizince, délka pobytu na území apod.). To odpovídá účelu tohoto institutu, kterým je zajištění efektivní kontroly nad průběhem správního řízení o vyhoštění v situaci, kdy cizinec během řízení uplatní své právo požádat o mezinárodní ochranu (srov. rozsudek NSS ze dne 28. 2. 2017, č. j. 4 Azs 9/2017 - 31). Nejvyšší správní soud tedy zdůrazňuje, že předmětem řízení o této kasační stížnosti není posouzení důvodnosti samotné žádosti o mezinárodní ochranu, ale zákonnost zajištění stěžovatele po jejím podání.

[18] Výklad § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu přestřený stěžovatelem by vedl k praktické nepoužitelnosti dotčeného institutu, jelikož by se jeho použití omezovalo na případy, kdy žadatel výslovně prohlásí, že žádost o mezinárodní ochranu podává pouze, aby se vyhnul vyhoštění nebo jinému nepříznivému následku předpokládanému tímto ustanovením. Žádost o mezinárodní ochranu podaná s cílem vyhnout se správnímu vyhoštění, kterou žadatel mohl podat dříve, ovšem zůstává „pouze“ účelovou, i když je žadatelem vážně míněna, jelikož za těchto okolností je motivací žadatele primárně snaha vyhnout se správnímu vyhoštění. Z uvedeného však nelze dovozovat, že postup podle § 46a odst. 1 písm. e) zákona u azylu lze využít bez dalšího u každého cizince, který v zajištění požádá o udělení mezinárodní ochrany, jak namítá stěžovatel, jelikož tento postup musí být odůvodněn konkrétními okolnostmi každého případu, ne jen obecně tím, kde žádost podal. Sama skutečnost, že cizinec požádá o mezinárodní ochranu, zatímco je zajištěn, tedy k závěru o její účelovosti nepostačuje.

[19] V posuzovaném případě přicestoval stěžovatel na území České republiky v roce 1999. O udělení azylu (dle tehdejší terminologie) požádal až v roce 2003 poté, co mu bylo správním rozhodnutím uloženo vyhoštění na dobu 3 let. Rozhodnutím ze dne 23. 2. 2004,

pokračování

č. j. OAM-6212/VL-P22-HA08-2003, mu byla zamítnuta žádost o udělení azylu. Opětovnou žádost o udělení mezinárodní ochrany podal stěžovatel teprve tehdy, když s ním bylo opakované zahájeno správní řízení o vyhoštění a výkon tohoto vyhoštění se stal díky zajištění Policií ČR reálným. Stěžovatel tak učinil po více než deseti letech od podání žádosti o azyl. Z protokolu o pohovoru k žádosti o udělení mezinárodní ochrany přitom nevyplývá nic, co by stěžovateli bránilo v podání žádosti o udělení mezinárodní ochrany dříve.

[20] Uvedená skutková zjištění stěžovatel v řízení před krajským soudem ani nyní v kasační stížnosti nijak nezpochybní. Je třeba vycházet z toho, že stěžovatel mohl žádost o mezinárodní ochranu podat dříve, neboť mu v tom nic nebránilo. Stěžovatel však podal žádost o mezinárodní ochranu až v momentě, kdy se hrozba realizace správního vyhoštění stala reálnou, tj. když byl za účelem vyhoštění zajištěn. K tomu došlo poté, co stěžovatel nejprve na území České republiky neoprávněně setrval po uložení pravomocného rozhodnutí o správním vyhoštění. To vše nasvědčuje tomu, že motivací stěžovatele k podání žádosti o udělení mezinárodní ochrany byla pouze snaha vyhnout se správnímu vyhoštění.

[21] S poukazem na shora uvedené důvody Nejvyšší správní soud zamítl kasační stížnost jako nedůvodnou (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

[22] Soud rozhodl o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti podle § 60 odst. 1 věty první s. ř. s. za použití § 120 s. ř. s. Stěžovatel nebyl v řízení o kasační stížnosti úspěšný, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému, jemuž by jinak právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti příslušelo, soud náhradu nákladů řízení nepřiznal, protože mu v řízení o kasační stížnosti nevznikly žádné náklady nad rámec běžné úřední činnosti.

[23] Stěžovateli byl krajským soudem ustanoven advokát podle § 35 odst. 8 s. ř. s., který podle poslední věty tohoto ustanovení zastupuje stěžovatele i v řízení o kasační stížnosti. V takovém případě platí hotové výdaje a odměnu za zastupování stát (§ 35 odst. 8 ve spojení s § 120 s. ř. s.). Nejvyšší správní soud přiznal ustanovenému zástupci za řízení o kasační stížnosti odměnu za dva úkony právní služby, a to za další poradu s klientem (§ 11 odst. 1 písm. c) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), dále jen „advokátní tarif“] a za sepsání kasační stížnosti (§ 11 odst. 1 písm. d) advokátního tarifu]. Odměna v celkové výši činí 6 200 Kč (§ 9 odst. 4 písm. d) a § 7 bod 5 téže vyhlášky], k čemuž náleží náhrada hotových výdajů ve výši 600 Kč (§ 13 odst. 3 téže vyhlášky). Vzhledem k tomu, že advokát je plátcem daně z přidané hodnoty, odměna je dále zvýšena o částku odpovídající této dani, kterou je tato osoba povinna z odměny za zastupování a z náhrad hotových výdajů odvést podle zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů. Částka daně, vypočtená podle citovaného zákona, činí 1 428 Kč. Celkem tedy odměna ustanoveného advokáta činí částku ve výši 8 228 Kč. Tato částka mu bude vyplacena do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku z účtu Nejvyššího správního soudu.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 25. května 2017

Mgr. David Hipšr
předseda senátu